

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lipca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. W uzasadnieniu podniesiono, że zgodnie z art.46 ustawy emerytalnej prawo do emerytury na warunkach określonych w art.29 przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 a przed dniem 1 stycznia 1969 jeżeli spełni warunki :

- osiągnie wiek 60 lat;
- nie przystąpi do OFE albo złoży wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem zakładu na dochody budżetu państwa;
- udowodni co najmniej 35 letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 25 letni okres składkowy i nieskładkowy oraz zostanie uznany za całkowicie niezdolnego do pracy
- warunki niezbędne do uzyskania prawa do emerytury spełni do 31 grudnia 2008 roku.

Na podstawie art.32 powyżej ustawy prawo do emerytury nabywa również ubezpieczony który do 31 grudnia 2008 roku osiągnął wiek 60 lat, ma co najmniej 25 letni okres składkowy i nieskładkowy w tym co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Organ wskazał, że odmawia wnioskodawcy prawa do emerytury ponieważ do 31 grudnia 2008 roku wnioskodawca nie osiągnął wieku 60 lat a ponadto do dnia 31 grudnia 2008 roku wnioskodawca na wymagane 35 lat okresów składkowych i nieskładkowych udowodnił 32 lata i 11 dni okresów ubezpieczeniowych . Ponadto na wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych wykazał do 31 grudnia 2008 roku 10 lat 10 miesięcy i 5 dni pracy w warunkach szczególnych a wnioskodawca nie ma orzeczonej całkowitej niezdolności do pracy./ decyzja w aktach ZUS/

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca reprezentowany przez pełnomocnika. W odwołaniu wskazano, że wnioskodawca legitymuje się ponad 18 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, ma wymagany staż pracy a ponadto zgodnie z orzecznictwem sądowym spełnia kryterium

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniesiono, że w myśl art.46 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (t.j Dz. U. z 2016 r poz.887 ze zm.) prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29 i 32 powyższej ustawy przysługuje również ubezpieczonemu urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku a przed dniem 1 stycznia 1969 roku jeżeli spełniają łącznie następujące warunki : nie przystąpiła do OFE , warunki uzyskania prawa do emerytury określone w przepisie art. 29 i 32 ustawy emerytalnej spełniają do dnia 31 grudnia 2008 roku .W ocenie organu rentowego wnioskodawca nie spełnia powyższych warunków ponieważ do dnia 31 grudnia 2008 roku nie ukończył 60 lat życia. Zgodnie z art. 184 ustawy emerytalnej w zw z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku emerytura przysługuje po osiągnięciu wieku 60 lat jeżeli nie przystąpili do OFE oraz w dniu wejścia w życie przepisów ustawy tj. 1 stycznia 1999 roku osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat dla mężczyzn w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 15 lat. W ocenie organu wnioskodawca wykazał 22 lata 5 miesięcy i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym w szczególnych warunkach 10 lat 3 miesiące i 26 dni. Organ nie zaliczył okresów pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w (...) S.A. zaświadczenie o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych zostało wydane przez Archiwum Zakładowe i nie wskazano pozycji ściśle według wykazu stanowiącego załącznik do powyższego rozporządzenia i nie wskazano zarządzenia resortowego. wiekowe / odwołanie k- 2-6/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca S. M. urodził się w dniu 27 sierpnia 1956 roku. Nie jest członkiem OFE / niesporne./ W dniu 19 czerwca 2017 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę/ wniosek w aktach ZUS/.

Od urodzenia wnioskodawca zamieszkiwał wraz z rodzicami i rodzeństwem- starszą siostrą i młodszym bratem – w miejscowości W.. Rodzice wnioskodawcy byli rolnikami i posiadali gospodarstwo rolne ,w skład którego wchodziły działki położone w kilku wsiach. Łączna powierzchnia gruntów wynosiła około 11 ha. Wnioskodawca zamieszkiwał w gospodarstwie rodziców do 7 .10.1975 roku. / akty własności ziemi i uzasadnienie , zaświadczenie o zameldowaniu k-54-68/. Rodzice wnioskodawcy prowadzili gospodarstwo samodzielnie , nie zatrudniali żadnych pracowników. W gospodarstwie wszystkie prace były wykonywane ręcznie albo maszynami konnymi. W gospodarstwie był jeden koń. W gospodarstwie prowadzono hodowlę trzody chlewnej i krów. Utrzymywano kilka sztuk bydła i świń, w ilości nie przekraczającej 5-7 sztuk oraz hodowano drób, na własne potrzeby. Na potrzeby gospodarstwa utrzymywano łąkę. Ponadto areał był obsiewany żytem oraz sadzono ziemniaki. Ponadto w zależności od potrzeb uprawiano warzywa. Wszelkie prace w gospodarstwie wykonywali domownicy. Wnioskodawca od najmłodszych lat zwyczajowo pomagał rodzicom w pracy w gospodarstwie. Potem pracował w gospodarstwie po powrocie ze szkoły zasadniczej zawodowej. Ze szkoły wnioskodawca wracał najpóźniej o godzinie 16.00. Szkoła mie Wnioskodawca uczęszczał do szkoły podstawowej w miejscowości , w której zamieszkiwał. /zeznania świadków M. 00:06:17 CD k- 68, (...):16:37 CD k- 68 , wnioskodawcy 00:27:18 CD k- 68 i 00:04:37 CD k- 42 w zw z 00:27:18 CD k- 68/

Po ukończeniu szkoły podstawowej wnioskodawca zaczął uczęszczać do szkoły w Ł., zasadniczej zawodowej, mieszcząca się przy ul. (...). Wnioskodawca kształcił się w zakresie zawodu krawca – krawiectwo ciężkie. Po ukończeniu szkoły wnioskodawca otrzymał świadectwo czeladnicze. / świadectwo ukończenia szkoły , świadectwo czeladnicze w aktach ZUS/.

Nauka w szkole trwała 3 lata. Dojazd do szkoły nie zajmował wnioskodawcy więcej niż godzinę. Powrót ze szkoły następował od godz.14-16. / zeznania wnioskodawcy 00:27:18 CD k- 68 i 00:04:37 CD k- 42 w zw z 00:27:18 CD k- 68/.

Wnioskodawca pracował w gospodarstwie codziennie, po powrocie ze szkoły. Na wakacje wnioskodawca nigdy nigdzie nie wyjeżdżał . W okresie wakacji jego pomoc w gospodarstwie była bardziej intensywna. Brał czynny udział w żniwach i w wykopkach. Orał zaprzęgiem konnym pole. Podczas żniw kosił zboże kosą. Brał udział przy sadzeniu buraków i marchwi. Pracował w gospodarstwie nie mniej niż 4 godziny dziennie. Starsza o rok siostra wnioskodawcy pomagała głównie przy pracach domowych. Gospodarstwo nie przynosiło dużych zysków z uwagi na niską jakość ziemi. Sadzono głównie ziemniaki i żyto. Wnioskodawca pasał również bydło jak i pomagał przy pracach w ogrodzie , pielił / zeznania świadków M. 00:06:17 CD k- 68, (...):16:37 CD k- 68 , wnioskodawcy 00:27:18 CD k- 68 i 00:04:37 CD k- 42 w zw z 00:27:18 CD k- 68 /.

Od dnia 19 marca 1975 roku wnioskodawca podjął zatrudnienie w Zakładach (...) w Ł. , jako dowódca sekcji straży pożarnej. Pracował tam do 21 stycznia 1980 r / świadectwo pracy w aktach ZUS/.

W okresie od 7 maja 1981 roku do dnia 31 maja 1989 roku wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) w Ł. , w pełnym wymiarze czasu pracy , na stanowisku apretera/ świadectwo pracy w aktach ZUS/. Wnioskodawca jako apreter pracował 8 godzin dziennie . W ramach swoich obowiązków prowadził maszynę włókienniczą. Wnioskodawca pracował na wydziale wykańczalni. Na wydziale tym panowały warunki uciążliwe. Było gorąco, nieraz temperatura dochodziła przy maszynie do 40 stopni. Pracująca maszyna jak i inne wytwarzały hałas. Początkowo pracownik nie posiadał ochronników słuchu ale z upływem czasu wprowadzono je. Wnioskodawca jako apreter miał kontakt z chemikaliami. A. polegało na ulepszaniu i konserwowaniu tkaniny przez kontakt z chemikaliami. Kontakt z chemikaliami był też na bielni gdzie używano związków chloru i siarki. Wnioskodawcy nie kierowano do innych prac. W przypadku braku pracy na wykańczalni pracownicy byli przesuwani na bielnię/ zeznania świadka R. 00:20:25 CD k-42 wnioskodawcy 00:27:18 CD k- 68 i 00:04:37 CD k- 42 w zw z 00:27:18 CD k- 68 / . Na wykończalni pracownikom był płacony dodatek za pracę w warunkach szkodliwych. Poza temperaturą i hałasem , było na wykończalni zapylenie od tkanin a w powietrzu unosiły się opary związków chemicznych. Maszynę do apretowania tkanin obsługiwało trzech pracowników. Byli to pomocnik , maszynista –apreter i odbieracz. A. miał stanowisko pracy z przodu maszyny a z

tyłu pracował pomocnik , który odbierał tkaninę po wyjściu z maszyny. Wnioskodawca pracował jako obsługujący maszynę czyli apreter. Jak nie było odbieraczy to zdarzało się ,że stawał na ich miejscu, na chwilę. Wnioskodawcy był wypłacany tak jak i innym pracownikom wykończalni dodatek za pracę w warunkach szczególnych./ zeznania świadka F. 00:29:09 CD k- 42, zeznania wnioskodawcy 00:27:18 CD k- 68 i 00:04:37 CD k- 42 w zw z 00:27:18 CD k- 68 /.

Powyższy stan faktyczny Sad ustalił w oparciu o materiał dowodowy zebrany w sprawie opierając się na dokumentach załączonych do akt, w tym archiwalne akta osobowe wnioskodawcy oraz zeznania świadków F. i R. oraz S. i M. jak też wnioskodawcy. W ocenie Sadu zeznania wnioskodawcy oraz świadków są spójne, konsekwentne i wzajemnie się potwierdzają . Znajdują one potwierdzenie w dokumentach załączonych do akt.

Sąd nie dopatrył się żadnych przyczyn dla których mógłby odmówić wiarygodności zeznaniom świadków S. i M. w zakresie potwierdzenia twierdzeń wnioskodawcy o jego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców. Wnioskodawca dokumentami potwierdził ,że jego rodzice prowadzili w tamtym okresie gospodarstwo rolne jak też jego wielkość. Świadcowie od urodzenia mieszkali z wnioskodawcą w tej samej wsi, w bezpośrednim sąsiedztwie . Bezpośrednio widzieli czym zajmie się wnioskodawca w gospodarstwie . W przybliżeniu znali wielkość i rodzaj prowadzonych w nim upraw i hodowli. Potwierdzili też sytuację rodzinną wnioskodawcy, która wymuszała pomoc rodzicom w gospodarstwie. Za prawdziwością zeznań wnioskodawcy i świadków przemawia to ,że jedna osoba – ojciec – nie był w stanie sam podjąć wszystkim obowiązkom wynikającym z prowadzenia 11 hektarowego gospodarstwa, nie zmechanizowanego. Matka wnioskodawcy prowadziła dom z pomocą jego starszej siostry i zajmowała się młodszym o 5 lat bratem. W świetle tych okoliczności zeznania wnioskodawcy i świadków w ocenie sądu zasługują na wiarygodność. Wnioskodawca nigdzie nie wyjeżdżał podczas wakacji i ferii i czas ten poświęcał na pomoc w pracy rolniczej. Codzienny dojazd do szkoły powrót z niej nie zajmowały tak dużo czasu aby wykluczyć czynny udział wnioskodawcy w pracach gospodarskich. Ponadto w ocenie Sądu doświadczenie życiowe wskazuje ,że w stosunkach wiejskich zwyczajowo jest przyjęte do tej pory ,że dzieci pomagają rodzicom w pracach rolnych od najmłodszych lat a następnie na równi z dorosłymi domownikami pracują na roli.

W ocenie Sądu zasadne są twierdzenia wnioskodawcy i świadków F. i R. o pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych w zakładach im M. (...) na stanowisku apretera w spornym okresie czasu. Nie ulega wątpliwości ,że na wykończalni panowały warunki szkodliwe z uwagi na temperaturę , zapylenie i hałas oraz konieczność wdychania chemikaliów niezbędnych w procesach technologicznych. Świadcowie pracowali w tym samym zakładzie . Szczegółowo i konkretnie byli w stanie wskazać czym zajmował się wnioskodawca , na czym polegała jego praca. Zeznania te są zbieżne z zeznaniami wnioskodawcy w tym zakresie . Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności aby zeznaniom tym odmówić wiarygodności.

Sąd zważył , co następuje :

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne.

Zgodnie z treścią przepisu art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (tj Dz. U. z 2016 roku poz 887 ze zm.) w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r nr 8 poz. 43 ze zm mężczyznom urodzonym przed 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku 60 lat, jeżeli osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wskazanych w wykazie A wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wynoszący co najmniej 15 lat. Jednocześnie przepis art. 46 ust 1 powyższej ustawy stanowi ,że prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r.

Wnioskodawca nie spełnia przesłanek z powyższego przepisu bowiem jako osoba – mężczyzna urodzony po 31 grudnia 1948 roku nie osiągnie wieku 60 lat na dzień 31 grudnia 2008 roku.

W ocenie Sądu wnioskodawca wykazał natomiast, że spełnia przesłanki do przyznania emerytury wskazane w przepisie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r nr 8 poz. 43 ze zm.)

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz,

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i **25 lat dla mężczyzn**, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn;

2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W tym miejscu należy wskazać, że zarówno art. 46 jak i 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowią odrębne podstawy nabycia prawa do emerytury. Jak wskazał SA w K. w wyroku z dnia 20 kwietnia 2017 roku jaki zapadł w sprawie o sygnaturze akt III AUa 458/17 (LEX nr 2317631) przepisy art. 46 i art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowią autonomiczne i odrębne względem siebie podstawy nabycia prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. Przepis art. 184 tej ustawy odnosi się do ubezpieczonych, którzy do dnia jej wejścia w życie (1 stycznia 1999 r.) nie osiągnęli jeszcze wymaganego wieku, o którym stanowią: art. 32, 33, 39 i 40, lecz w całości spełnili do tej daty ustawowo określone wymagania stażowe (tzw. ogólne i szczególne). Natomiast art. 46 ustawy emerytalnej daje prawo do emerytury tym ubezpieczonym, którzy wszystkie warunki określone w art. 29, 32, 33 i 39 (wiek emerytalny oraz staż emerytalny) spełnili do dnia 31 grudnia 2008 r. Skoro oba przywołane wyżej przepisy w odmienny sposób normują prawo do emerytury w obniżonym wieku. W ocenie Sądu orzekającego wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał ogólny sumaryczny staż okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze ponad 25 lat oraz wykazał na tą datę wykonywanie pracy w warunkach szczególnych w wymiarze ponad 15 lat.

Organ rentowy uwzględnił w decyzji staż sumaryczny wnioskodawcy w rozmiarze 22 lat 5 miesięcy i 14 dni. Wnioskodawca wykazał, że jego staż jest dłuższy ponieważ powinien ulec zaliczeniu do niego okres pracy w

gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia tj okres od dnia 27 sierpnia 1972 roku do dnia 19 marca 1975 roku.

Zgodnie z treścią przepisu art.10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U z 2013 r poz. 1044 z późn. zm.) przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Okresy wymienione w ust. 1 pkt 1 uwzględnia się także przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 są krótsze od okresu wymaganego do przyznania renty, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. (art.10.2 ustawy). Okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.(art. 10.3 ustawy).

Przepis art. 6.2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz. U z 2016 poz. 277) stanowi ,iż pod pojęciem domownika rolnika rozumie się osobę bliską rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie i stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Na tle interpretacji powyższego przepisu ukształtowało się bardzo obszerne orzecznictwo sądowe. Nie ulega wątpliwości ,iż za domownika rolnika może być uznana wyłącznie osoba która ukończyła 16 rok życia. A zatem z kręgu osób uznanych za domownika w rozumieniu powyższego przepisu zostały wyłączone osoby, które nie osiągnęły tego wieku. W rozpoznawanej sprawie sporny okres przypada po ukończeniu przez wnioskodawcę 16 roku życia.

Do uznania za domownika rolnika niezbędne jest również aby była to osoba bliska czyli taka, którą wiążą z rolnikiem bliskie stosunki osobiste. Nie jest bowiem domownikiem rolnika w rozumieniu powyższego przepisu osoba która nie jest mu osobą bliską, nie łączą ich żadne więzy pokrewieństwa ani stosunki uczuciowe (vide: wyrok SA w Szczecinie z dnia 5 czerwca 2012 roku w sprawie III AUa 164/12 OSASz 2013/2/130-141). Wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym swoich rodziców a więc był dla nich osoba bliską.

Ponadto w orzecznictwie sądowym przyjęty jest pogląd ,iż jako przesłankę zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16-go roku życia należy przyjmować wymiar pracy przekraczający 4 godziny dziennie a praca w gospodarstwie nie może mieć charakteru doraźnego / vide: wyrok SN z 28 lutego 1997r., II UKN 96/96, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 1997, Nr 23, poz. 473; wyrok SN z 19 grudnia 2000r., II UKN 155/00, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2002, Nr 16, poz. 394 , wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 września 2015 roku III AUa 1681/15 LEX nr 1927662 , wyrok SA w Łodzi z dnia 25 maja 2015 roku III AUa 1004/14 LEX 1747272). W orzecznictwie wskazywano również, że za stałą pracę w gospodarstwie rolnym nie można uznać jedynie doraźnej pomocy w wykonywaniu typowych obowiązków domowych, zwyczajowo wymaganych od dzieci, jako członków rodziny rolnika /vide: wyrok SN z 10 maja 2000r., II UKN 535/99, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2001, Nr 21, poz. 650/. Pracy wnioskodawcy nie sposób uznać za doraźną pomoc Ponadto wskazać należy ,iż rozmiar gospodarstwa, prowadzona hodowla i uprawy wymagały jego stałej pracy w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. Prowadzenie gospodarstwa tej wielkości przez samego ojca wnioskodawcy z pomocą wyłącznie matki,

zajmującej się domem i opieką nad młodszym bratem wnioskodawcy nie było możliwe. Dlatego praca wnioskodawcy była niezbędna aby gospodarstwo mogło funkcjonować.

W wyroku z dnia 1 kwietnia 2015 roku sygn. akt I UK 292/14 (LEX 1710349) Sąd Najwyższy wskazał, iż w stażu emerytalnym uwzględnia się - jako okresy składkowe - nie okresy jakiegokolwiek pracy w gospodarstwie rolnym, lecz tylko stałą pracę o istotnym znaczeniu dla prowadzonej działalności rolniczej. O stałości pracy w gospodarstwie rolnym decyduje zatem gotowość do świadczenia jej na rzecz osoby bliskiej w wymiarze czasu stosownym do zakładanego przez rolnika prawidłowego funkcjonowania tego gospodarstwa zgodnie z jego strukturą, przy uwzględnieniu jego obszaru, liczby pracujących w nim osób oraz sprzętu rolniczego. W wyroku z dnia 25 maja 2015 roku jaki zapadł w sprawie o sygn. akt III AUa 1004/14 (LEX nr 1747272) Sąd Apelacyjny w Łodzi wskazał, iż dla uznania pracy w gospodarstwie rolnym, jako okresu uzupełniającego w rozumieniu art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, znaczenie ma stałość wykonywania pracy w gospodarstwie, przy czym nie musi to oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, lecz gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego. Tym kryteriom zazwyczaj odpowiada praca domownika rolnika, który świadczy określone prace stale (codziennie) w wymiarze nie mniejszym niż połowa etatu. Pogląd ten w pełni podziela Sąd orzekający.

W ocenie Sadu nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca po ukończeniu 16 roku życia do czasu podjęcia pracy zawodowej co najmniej w wymiarze 4 godzin dziennie pracował w gospodarstwie rolnym swoich rodziców. Jego praca nie miała charakteru okazjonalnego i wynikała z realnych potrzeb tego gospodarstwa – wielkości, możliwości sprzętowych oraz ograniczonej ilości osób mogących w nim faktycznie pracować. Podkreślenia wymaga okoliczność, że w gospodarstwie tym wszystkie czynności były wykonywane ręcznie lub maszynami konnymi, nikogo nie zatrudniano do prac polowych.

W ocenie Sądu wnioskodawca wykazał również, że w okresie od dnia 7 maja 1981 roku do dnia 31 maja 1989 roku pracował na stanowisku apretera w pełnym wymiarze czasu pracy i pracę tą należy zaliczyć do zatrudnienia w warunkach szczególnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że praca w szczególnych warunkach, to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. (vide wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, Lex nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75). Zgodnie z treścią §4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 ze zm.) w Wykazie A w dziale VII, dotyczącym prac „w przemyśle lekkim”, pod pozycją 4 wskazano, iż pracami w szczególnych warunkach są „prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych”. Należy zważyć, że rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 r. jest aktem prawa powszechnego, odnoszącym się do pracowników wszystkich branż. Dodatkowo, w przepisie § 1 ust. 2 zamieszczono jednak upoważnienie dla właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz centralnych związków spółdzielczych do ustalenia - w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych - w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. W praktyce upoważnienie to oznaczało, że poszczególni ministrowie mogli ewentualnie doprecyzować rodzaje stanowisk pracy, na których praca była zaliczana do pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. W przypadku przemysłu lekkiego, w którym w spornym czasie był zatrudniony ubezpieczony, określenia stanowiska pracy, na których wykonywana jest praca w warunkach szczególnych dokonał Minister Przemysłu Chemicznego i Lekkiego w Zarządzeniu Nr 19 z dnia 6 sierpnia 1983 r. W załączniku nr 3 do tego zarządzenia w dziale VII poz. 4 w punkcie 19 doprecyzowano, że do prac „przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych” należy między innymi praca apretera (pkt 19). Wobec powyższego należy przyjąć, że praca w spornym okresie czasu na stanowisku apretera była pracą zaliczaną do pracy w warunkach szczególnych a tym samym

wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze co najmniej 15 lat.

Wobec powyższego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 czerwca 2017 roku

Zgodnie z treścią przepisu art. 129.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wiek 60 lat wnioskodawca ukończył w dniu 27 sierpnia 2016 roku a wniosek o świadczenie został złożony w dniu 19 czerwca 2017 roku. Tak więc emerytura będzie przysługiwać wnioskodawcy od dnia powstania prawa czyli od 1 czerwca 2017 roku.

W oparciu o treść przepisu art. 98 K.p.c. w zw. z §9.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800) Sąd obciążył organ rentowy obowiązkiem zwrotu wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

Wyrok z uzasadnieniem i aktami rentowymi oraz pouczeniem doręczyć peł. ZUS

28.05.2018